

VietFI

FI = Financial Freedom (Tự Do Tài Chính)

Sổ Tay Tự Do Tài Chính

Từ con số 0 đến tự do tài chính — ngân sách, mục tiêu,
và từng bước đi trên hành trình đó.

Ngân sách

Quỹ khẩn cấp

7 Cấp Độ

Mục tiêu

Dành cho người Việt tại Mỹ đang xây dựng tự do tài chính.

vietfi.us

Trước khi bắt đầu

Mình bắt đầu VietFI không phải vì mình giỏi về tiền bạc — mà vì suốt nhiều năm, mình không hề biết cách quản lý tiền của chính mình. Không ai dạy. Mình đoán rất nhiều người trong cộng đồng mình cũng vậy.

Cuốn sổ tay này không phải lý thuyết. Đây là những công cụ thật mình đã và đang dùng: bảng ngân sách để biết tiền đi đâu, quỹ khẩn cấp để không còn phải vay mỗi khi có chuyện bất ngờ, và một bản đồ 7 cấp độ để biết mình đang ở đâu trên hành trình Tự Do Tài Chính.

Bạn không cần làm đúng hết ngay từ đầu. Mình cũng không. Chỉ cần bắt đầu từ điểm 0 của chính mình, và đi từng bước một.

♥ VietFI

- ★ **Nếu chỉ nhớ một điều:** bạn không cần làm đúng hết ngay từ đầu — chỉ cần bắt đầu từ điểm 0 của chính mình.

VietFI đang xây dựng điều gì

VietFI là nơi mình chia sẻ hành trình tài chính cá nhân của chính mình — cho cộng đồng người Việt đang sống tại Mỹ. Mục tiêu không phải là làm giàu nhanh, mà là giúp mọi người có đủ kiến thức và công cụ để tự đưa ra quyết định tài chính của riêng mình, thay vì đoán mò như mình đã từng.

Cuốn sổ tay này là bản tóm tắt thực hành của những gì VietFI viết: biến kiến thức thành công cụ bạn có thể cầm, viết tay, và theo dõi mỗi tháng. Hai trang tiếp theo là 8 khái niệm nền tảng, cộng thêm 2 khái niệm đặc thù hệ thống Mỹ — bạn sẽ gặp lại chúng xuyên suốt cuốn sổ.

TRONG CUỐN SỔ TAY NÀY

8 khái niệm nền tảng về tài chính cá nhân	4
2 khái niệm đặc thù hệ thống Mỹ	6
Sức mạnh của lãi kép (minh họa trực quan)	7
Bước 0 — Tài sản ròng của bạn hôm nay	8
Bước 1 — Mô hình ngân sách 50-30-20	9
Bảng thu chi hàng tháng	10
Bước 2 — Theo dõi quỹ khẩn cấp (24 tháng)	11
Bước 3 — 7 Cấp Độ Tự Do Tài Chính	12
Bước 4 — Mục tiêu & mốc thời gian của bạn	13
Công cụ hỗ trợ trên VietFI	14
Theo dõi hàng tháng (mẫu in lại)	15
Chứng nhận hoàn thành	16

8 khái niệm bạn sẽ gặp xuyên suốt

1. Quy tắc 50-30-20

Chia thu nhập thành 3 phần: 50% nhu cầu thiết yếu, 30% mong muốn, 20% tiết kiệm & trả nợ. Điểm bắt đầu đơn giản nhất để biết tiền của mình đang đi đâu.

2. Quy tắc 72

Lấy **72 chia cho lãi suất hàng năm (%)** để biết bao nhiêu năm tiền của bạn sẽ tăng gấp đôi.

Ví dụ: lãi suất 8%/năm $\rightarrow 72 \div 8 = 9$ năm để tiền đầu tư tăng gấp đôi.

3. Tỷ lệ tiết kiệm khuyến nghị theo độ tuổi

Độ tuổi	Tỷ lệ tiết kiệm
20-29 tuổi	10-15% thu nhập
30-39 tuổi	15-20% thu nhập
40-49 tuổi	20-25% thu nhập
50 tuổi trở lên	25%+ thu nhập

Ví dụ: bạn 32 tuổi, thu nhập \$5.000/tháng $\rightarrow$ nên tiết kiệm khoảng **\$750-1.000/tháng** (15-20%).

4. Nên tích lũy được bao nhiêu theo độ tuổi

Độ tuổi	Tài sản tích lũy nên có
30 tuổi	1x thu nhập năm
40 tuổi	3x thu nhập năm
50 tuổi	6x thu nhập năm
60 tuổi	8x thu nhập năm
67 tuổi (nghỉ hưu)	10x thu nhập năm

Tham khảo theo Fidelity — mức chung, không phải con số bắt buộc cho mọi người.

Ví dụ: bạn 40 tuổi, thu nhập \$80.000/năm $\rightarrow$ nên có khoảng **\$240.000** (3x) tài sản tích lũy.

8 khái niệm bạn sẽ gặp xuyên suốt (tiếp theo)

5. Quỹ khẩn cấp

Khoản tiền để riêng, đủ trang trải 3-6 tháng chi phí thiết yếu — dùng khi mất việc hoặc có chuyện bất ngờ. Giữ ở nơi dễ rút, không đầu tư vào cổ phiếu.

Ví dụ: chi phí thiết yếu \$3.000/tháng → quỹ khẩn cấp mục tiêu khoảng **\$9.000-18.000** (3-6 tháng).

6. Ưu tiên trả nợ lãi suất cao trước

Khi có nhiều khoản nợ, trả tối thiểu tất cả, dồn phần dư để trả khoản có lãi suất cao nhất trước (thẻ tín dụng, vay tiêu dùng). Lãi suất nợ thường cao hơn lợi nhuận đầu tư kỳ vọng.

7. Điểm Giao Cắt & Quy tắc rút 4%

Điểm Giao Cắt là lúc lợi nhuận đầu tư đủ trang trải chi phí sống. **Quy tắc rút 4%** ước tính số tiền cần có ≈ 25 lần chi tiêu hàng năm — đây là "số FIRE" nhiều người dùng làm mục tiêu.

Ví dụ: chi tiêu \$3.000/tháng → \$36.000/năm → cần khoảng **\$900.000** đầu tư (25x) để đạt Điểm Giao Cắt.

8. Lạm phát và sức mua theo thời gian

Lạm phát làm giảm giá trị thực của tiền theo thời gian. Để tiền "nằm im" ở nơi lãi thấp cũng là một rủi ro, không chỉ đầu tư mới có rủi ro.

Ví dụ: với lạm phát $\sim 4\%$ /năm, **\$10.000 hôm nay** chỉ còn sức mua tương đương **$\sim \$6.800$** sau 10 năm.

2 khái niệm đặc thù hệ thống Mỹ

Hai khái niệm quan trọng của hệ thống tài chính Mỹ — không có tương đương trực tiếp ở Việt Nam, nhưng ảnh hưởng trực tiếp đến túi tiền của bạn tại đây.

CHỈ ÁP DỤNG TẠI MỸ

9. Điểm tín dụng (Credit Score)

Con số từ 300-850 phản ánh mức độ tin cậy tài chính của bạn tại Mỹ — ảnh hưởng đến lãi suất vay, thuê nhà, thậm chí xin việc. Trả đúng hạn, giữ dư nợ thấp so với hạn mức, và không đóng thẻ tín dụng cũ giúp cải thiện điểm.

Ví dụ: điểm 750+ thường được vay mua nhà với lãi suất thấp hơn đáng kể so với điểm dưới 650 — chênh lệch có thể lên tới hàng chục nghìn đô tiền lãi trong suốt khoản vay 30 năm.

CHỈ ÁP DỤNG TẠI MỸ

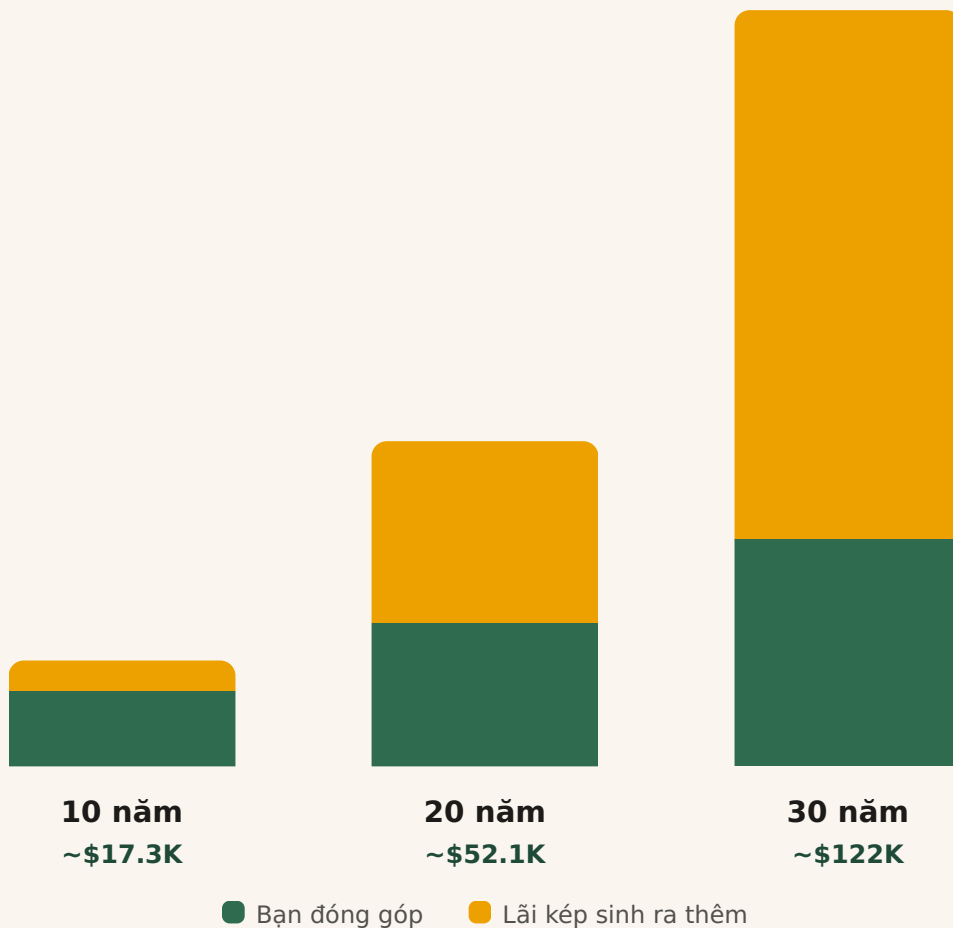
10. Quỹ hưu trí có lợi thuế (401k / IRA / Roth IRA)

Các tài khoản hưu trí tại Mỹ cho phép đóng góp miễn thuế hoặc rút tiền miễn thuế (tùy loại), và 401k thường có công ty match một phần đóng góp — gần như là "tiền miễn phí" nếu bạn không tận dụng hết. Việt Nam chưa có hệ thống tương đương.

Ví dụ: công ty match 50% cho tới 6% lương. Lương 60.000 đô/năm, bạn đóng 6% (3.600 đô) → công ty tự động thêm **1.800 đô miễn phí** mỗi năm.

Nếu bạn góp \$100 mỗi tháng...

Cùng một số tiền, cùng lãi suất — chỉ khác thời gian. Đây là lý do “bắt đầu sớm” quan trọng hơn “bắt đầu nhiều”.

Giả định: góp đều **\$100/tháng**, lãi suất trung bình **7%/năm** — chỉ mang tính minh họa, không phải cam kết lợi nhuận thực tế.

Tính với số tiền của riêng bạn

Quét mã hoặc vào công cụ "So sánh lãi kép" tại vietfi.us

★ **Nếu chỉ nhớ một điều:** bắt đầu sớm quan trọng hơn bắt đầu nhiều — thời gian mới là yếu tố mạnh nhất của lãi kép.

Tài sản ròng của bạn hôm nay

Trước khi lập ngân sách hay đặt mục tiêu, hãy biết chính xác bạn đang đứng ở đâu. Không có con số nào là "xấu" — chỉ là điểm bắt đầu của bạn.

Tài sản

Tiền mặt & tài khoản tiết kiệm	_____
Đầu tư (cổ phiếu, quỹ, crypto...)	_____
Bất động sản (giá trị thị trường)	_____
Khác (vàng, tài sản giá trị...)	_____
Tổng tài sản (A)	_____

Nợ

Nợ thẻ tín dụng	_____
Vay tiêu dùng / vay khác	_____
Vay mua nhà / mua xe	_____
Tổng nợ (B)	_____

Tài sản ròng của bạn (A – B) _____

Bạn đã đi được bao xa đến Điểm Giao Cắt?

Chi tiêu hàng năm của bạn	_____
× 25 (quy tắc rút 4%)	_____
Bạn đã đạt (Tài sản ròng ÷ số trên × 100)	_____ %

Xem lại trang “Điểm Giao Cắt & Quy tắc rút 4%” ở phần khái niệm nền tảng nếu bạn cần ôn lại công thức này.

→ Muốn chia sẻ? Đăng tài sản ròng của bạn (hoặc chỉ % đạt được) trong nhóm Facebook “Tiền Bạc Rõ Ràng - VietFI” — ấn danh nếu muốn.

Mô hình ngân sách 50-30-20

Đây là cách chia thu nhập hàng tháng đơn giản nhất để bắt đầu — không cần app, không cần công thức phức tạp.

50%
Nhu cầu thiết yếu
(nhà ở, ăn uống, đi lại)

30%
Mong muốn
(giải trí, mua sắm)

20%
Tiết kiệm & trả nợ

Thu nhập hàng tháng của bạn

Tổng thu nhập / tháng	
50% — Nhu cầu thiết yếu	
30% — Mong muốn	
20% — Tiết kiệm & trả nợ	

Không cần chính xác tuyệt đối 50-30-20 — đây là điểm bắt đầu. Quan trọng là bạn biết con số thật của mình.

★ **Nếu chỉ nhớ một điều:** không cần chính xác 50-30-20 tuyệt đối — quan trọng là bạn biết con số thật của mình.

Bảng thu chi hàng tháng

Ghi lại từng khoản — đây chính là bước đầu tiên thật sự, quan trọng hơn bất kỳ công thức tiết kiệm nào.

Khoản mục	Ngân sách	Thực tế	Chênh lệch
Nhà ở (thuê / trả góp)			
Ăn uống			
Đi lại / xăng xe			
Hóa đơn (điện, nước, internet)			
Bảo hiểm			
Giải trí			
Mua sắm			
Trả nợ			
Tiết kiệm / Đầu tư			
Khác			
Tổng			

Công cụ online: **Mẫu ngân sách 20-30-50 (US)** và **Cân đối thu chi cả năm (US)** tại vietfi.us để làm nhanh hơn.

Lập ngân sách nhanh hơn

Quét mã để mở "Mẫu ngân sách 20-30-50 (US)" tại vietfi.us

Theo dõi quỹ khẩn cấp — 24 tháng

Không cần bắt đầu với 6 tháng chi tiêu. Bắt đầu từ đâu cũng được — dù chỉ \$100 mỗi tháng. Tô đậm mỗi ô sau khi bạn đóng góp tháng đó.

Tháng 1 ☐	Tháng 2 ☐	Tháng 3 ☐	Tháng 4 ☐	Tháng 5 ☐	Tháng 6 ☐
Tháng 7 ☐	Tháng 8 ☐	Tháng 9 ☐	Tháng 10 ☐	Tháng 11 ☐	Tháng 12 ☐
Tháng 13 ☐	Tháng 14 ☐	Tháng 15 ☐	Tháng 16 ☐	Tháng 17 ☐	Tháng 18 ☐
Tháng 19 ☐	Tháng 20 ☐	Tháng 21 ☐	Tháng 22 ☐	Tháng 23 ☐	Tháng 24 ☐

Mục tiêu quỹ khẩn cấp của bạn

Chi tiêu thiết yếu / tháng	____
Mục tiêu (3-6 tháng chi tiêu)	____
Đóng góp mỗi tháng	____

Không chắc mình đang ở giai đoạn nào?
Quét mã làm trắc nghiệm "Quỹ Khẩn Cấp Của Bạn Vững Đến Đâu?" tại vietfi.us

7 Cấp Độ Tự Do Tài Chính

Dựa theo khung của Grant Sabatier. Đánh dấu cấp độ bạn đang ở, và cấp độ tiếp theo bạn hướng đến.

1	Rõ Ràng	☐
Biết chính xác thu nhập, chi tiêu, và nợ của mình — không né tránh nhìn vào con số thật.		
2	Tự Chủ	☐
Có một khoản đệm nhỏ, không còn sống hoàn toàn phụ thuộc vào lương kỳ tới.		
3	Khoảng Thở	☐
Quỹ khẩn cấp đủ 3-6 tháng chi tiêu — không còn hoảng loạn khi có chuyện bất ngờ.		
4	Ổn Định	☐
Hết nợ lãi suất cao, bắt đầu đầu tư đều đặn mỗi tháng.		
5	Linh Hoạt	☐
Tài sản đủ lớn để có lựa chọn thật sự — đổi việc, nghỉ ngơi — mà không hoảng loạn về tiền.		
6	Tự Do Tài Chính	☐
Điểm Giao Cắt — lợi nhuận đầu tư đủ để chi trả chi phí sống của bạn.		
7	Giàu Có Dư Dả	☐
Tài sản vượt xa nhu cầu — có thể cho đi, để lại, và sống theo cách mình muốn.		

100K không phải là đích đến. Đó là cột mốc tiếp theo.

Mỗi cấp độ là một cột mốc, không phải điểm dừng. Cứ đi tiếp.

Bạn đang ở cấp độ nào?

Quét mã làm trắc nghiệm nhanh tại vietfi.us để biết chính xác

→ Bạn đang ở cấp độ mấy? Chia sẻ trong nhóm Facebook “Tiền Bạc Rõ Ràng - VietFI” để cùng động viên nhau đi tiếp.

Mục tiêu & mốc thời gian của bạn

Viết ra mục tiêu cụ thể — con số càng rõ, hành trình càng dễ theo dõi.

Mục tiêu	Số tiền cần	Hạn hoàn thành	Ghi chú

Ghi chú thêm

ĐI TIẾP

Công cụ hỗ trợ trên VietFI

Khi bạn cần tính toán nhanh hơn bảng giấy, các công cụ này miễn phí tại vietfi.us:

So sánh lãi kép (US)

Xem tiết kiệm đều đặn theo thời gian phát triển ra sao.

Mẫu ngân sách 20-30-50 (US)

Tính nhanh 3 nhóm ngân sách theo thu nhập thực tế.

Cân đối thu chi cả năm (US)

Nhìn toàn bộ bức tranh tài chính 12 tháng cùng lúc.

Đếm Ngược Mục Tiêu (US)

Biết chính xác còn bao lâu để đạt một mục tiêu tiết kiệm.

Đọc loạt bài "Điểm 0"

Hành trình đầy đủ — từ quỹ khẩn cấp, rút tiền hưu trí, xây lại từ 0, đến 7 cấp độ Tự Do Tài Chính.
Tại vietfi.us.

★ **Nếu chỉ nhớ một điều:** bảng giấy giúp bạn hiểu — công cụ online giúp bạn nhanh hơn. Dùng cả hai.

Theo Dõi Hàng Tháng

Trang này khác các trang trước — nó không dùng để điền một lần. In thêm hoặc tải lại trang này mỗi tháng tại vietfi.us để theo dõi lâu dài.

Tháng _____ / Năm _____

Tổng thu nhập	_____
Tổng chi tiêu	_____
Tiết kiệm được	_____
So với tháng trước	_____

Cảm nhận tháng này

Khó khăn

☐

Tạm ổn

☐

Tốt

☐

Rất tốt

☐

Ghi chú nhanh

Mẹo: chụp ảnh trang này mỗi tháng để so sánh theo thời gian.

★ CHỨNG NHẬN HOÀN THÀNH ★

Bạn Đã Hoàn Thành Sổ Tay Tự Do Tài Chính

Đã đọc, đã viết, đã bắt đầu hành trình của riêng mình.

TÊN CỦA BẠN

NGÀY HOÀN THÀNH

---

7 Cấp Độ Tự Do Tài
Chính

Tài chính cá nhân — trong tên của nó đã hàm ý "cá nhân".
Đừng nhìn lên, cũng đừng nhìn xuống. Chỉ có bạn mới hiểu
bạn đang ở đâu, cần gì.

Thu thập kiến thức là cần thiết, nhưng làm chủ tư duy và
phán quyết của chính mình mới là điều quan trọng nhất trong
mọi quyết định.

Chúc bạn vững bước trên hành trình Tự Do Tài Chính của
mình. Bắt đầu từ đâu cũng được — chỉ cần bắt đầu.

♥ VietFI

vietfi.us · Facebook: Tiền Bạc Rõ Ràng - VietFI

Thích cuốn sổ tay này? Tặng cho một người bạn — quét mã
bên dưới hoặc gửi link vietfi.us.

Quét mã để ghé vietfi.us